

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název materiálu	05 - CHEMICKÉ LÁTKY V KADEŘNICTVÍ - Voda
Identifikátor	CZ.1.07/1.5.00/34.0597
Předmět	MATERIÁLY
Ročník	1. + 2.
Obor, Kód	Kadeřník, 69 – 51 – H/01
Anotace	Tento pracovní list slouží jako podpora výuky v předmětu Materiály. Aktivizuje žáka k přemýšlení o vlastnostech vody a jejím významu pro kadeřníka.
Autor	PaedDr. Marta Gühlová
Jazyk	čeština
Očekávaný výstup	Pochopení vlastností vody ve vztahu k použití v kadeřnické provozovně.
Klíčová slova	Voda, druhy vod, vlastnosti vody, pitná voda
Druh výukového zdroje	pracovní list
Typ interakce	kombinované
Cílová skupina	žák
Stupeň a typ vzdělávání	střední odborné
Věková skupina	15 a více
Datum vytvoření	31. 8. 2013

PRACOVNÍ LIST - CHEMICKÉ LÁTKY V KADEŘNICTVÍ - Voda

1. Doplně následující text

Vybírej z následující nabídky: led a sníh, tvrdá, slaná, kation, přechodná, vodík, sloučenina, řeky a moře, elektrický, minerální, užitková, měkká, odpadní, teplota tání, vodíkový můstek, vodní pára, anion, teplota varu, pitná, trvalá, destilovaná, kyslík, třech.

Voda je velmi rozšířená a k životu nezbytná ..... V laboratoři vzniká prudkým sloučením ..... a ..... Jednotlivé molekuly vody jsou k sobě vázány slabou vazbou, zvanou ..... Z tohoto důvodu má voda vysokou ..... V přírodě se vyskytuje ve ..... skupenstvích – v pevném, např. ...., kapalném, např. .... a plynném, např. .... Vodu můžeme dělit do skupin podle různých hledisek. Podle obsahu minerálních látek ji dělíme na ....., ..., ... a ..... Přičemž tvrdost vody může být ..... nebo ..... Podle čistoty nebo přesněji podle obsahu nečistot lze vodu rozdělit na ....., ... a .....

2. Vyhledej v periodické soustavě prvků základní informace o vodíku a kyslíku.

	<i>kyslík</i>	<i>vodík</i>
<i>perioda</i>		
<i>skupina</i>		
<i>protonové číslo</i>		
<i>elektronegativita</i>		
<i>počet valenčních elektronů</i>		

3. Zakresli strukturní vzorec molekuly vody a barevně vyznač valenční elektrony, které se nepodílejí na chemické vazbě.

4. Ve vodě se rozpouští různé látky - soli, plyny. Které plyny ze vzduchu se ve vodě dobře rozpouští? Napoví ti přesmyčka:

SYKKLÍ

.....

DIXO IHULÝČIT

.....

5. Označ sloučeniny, které způsobují trvalou a přechodnou tvrdost vody. Doplň jejich vzorce nebo název.

$\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$

$\text{Ca}(\text{HSO}_4)_2$

$\text{Mg}(\text{HCO}_3)_2$

KCl

NaCl

Uhličitan vápenatý

CaSO_4

Síran hořečnatý

6. Napiš název minerální vody, která pramení v okolí vašeho bydliště, a uveďte, kde pramení a jak je využívána.

7. V dostupných informačních zdrojích zjisti, co znamenají pojmy:

Vodné

Stočné

8. Napište, proč není vhodná tvrdá vod pro kadeřnické úkony.

PRACOVNÍ LIST - CHEMICKÉ LÁTKY V KADERNICTVÍ – Voda – ŘEŠENÍ

1. Doplň následující text

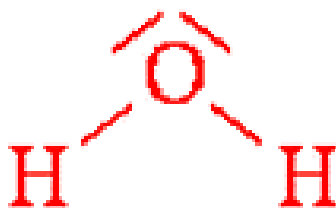
Vybírej z následující nabídky: led a sníh, tvrdá, slaná, kation, přechodná, vodík, sloučenina, řeky a moře, elektrický, minerální, užitková, měkká, odpadní, teplota tání, vodíkový můstek, vodní pára, anion, teplota varu, pitná, trvalá, destilovaná, kyslík, třech.

Voda je velmi rozšířená a k životu nezbytná *sloučenina*. V laboratoři vzniká prudkým sloučením *vodíku* a *kyslíku*. Jednotlivé molekuly vody jsou k sobě vázány slabou vazbou, zvanou *vodíkový můstek*. Z tohoto důvodu má voda vysokou *teplotu tání*. V přírodě se vyskytuje ve *třech* skupenstvích – v pevném, např. *led a sníh*, kapalném, např. *řeky a moře* a plynném, např. *vodní pára*. Vodu můžeme dělit do skupin podle různých hledisek. Podle obsahu minerálních látek ji dělíme na *destilovanou, měkkou, tvrdou a minerální*. Přičemž tvrdost vody může být *přechodná* nebo *trvalá*. Podle čistoty nebo přesněji podle obsahu nečistot lze vodu rozdělit na *pitnou, užitkovou a odpadní*.

2. Vyhledej v periodické soustavě prvků základní informace o vodíku a kyslíku.

	<i>kyslík</i>	<i>vodík</i>
<i>perioda</i>	DRUHÁ	PRVNÍ
<i>skupina</i>	VI. A	I. A
<i>protonové číslo</i>	8	1
<i>elektronegativita</i>	3,5	2,2
<i>počet valenčních elektronů</i>	6	1

3. Zakresli strukturní vzorec molekuly vody a barevně vyznač valenční elektrony, které se nepodílejí na chemické vazbě.

4. Ve vodě se rozpouští různé látky - soli, plyny. Které plyny ze vzduchu se ve vodě dobře rozpouští? Napoví ti přesmyčka:

SYKKLÍ

kyslík

DIXO IHULÝČIT

oxid uhličitý

5. Označ sloučeniny, které způsobují trvalou a přechodnou tvrdost vody. Doplň jejich vzorce nebo název.

$\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$	<i>hydrogenuhličitan vápenatý</i>	<i>přechodná tvrdost</i>
$\text{Ca}(\text{HSO}_4)_2$	<i>hydrogensíran vápenatý</i>	<i>trvalá tvrdost</i>
$\text{Mg}(\text{HCO}_3)_2$	<i>hydrogenuhličitan hořečnatý</i>	<i>přechodná tvrdost</i>
KCl	<i>chlorid draselný</i>	<i>trvalá tvrdost</i>
Uhličitan vápenatý	<i>CaCO_3</i>	<i>přechodná tvrdost</i>
CaSO_4	<i>síran vápenatý</i>	<i>trvalá tvrdost</i>
Síran hořečnatý	<i>Mg SO_4</i>	<i>trvalá tvrdost</i>

6. Napiš název minerální vody, která pramení v okolí vašeho bydliště, a uveďte, kde pramení a jak je využívána.

Radioaktivní teplá voda, pramení v centru Teplic (Pravřídlo), využívá se k zevní lázeňské léčbě (koupele).

7. V dostupných informačních zdrojích zjisti, co znamenají pojmy:

Vodné - *je úplata za vodu dodávanou z veřejného vodovodu, tj. za výrobu a distribuci pitné vody.*

Stočné - *je úplata za vodu odváděnou veřejnou kanalizací, tj. za odvedení (odkanalizování) odpadní vody a její čištění.*

8. Napište, proč není vhodná tvrdá voda pro kadeřnické úkony.

Některé přípravky v ní špatně pění (mýdla, mýdlové šampony), na povrchu vlasů zanechává povlak z vysrážených minerálů.